

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De secunda sententia, uidens deum pœnituit eum q[uo]d ho[m]i[n]em
fecisset in terra & p[re]caue[n]s in futu[rum], & tact[us] dolore cordis
intri[n]sec[us], delebo [inq[ui]t) ho[m]i[n]em que[m] creauit, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

subleuare licet, & demonstrare, quia sedentē in throno iudicij sanctā trinitatem prädicat
litera hæc, pro magno iudicio, uidelicet ad faciendū tam terribile iudiciū sup illos gygan-
tes nimisq; multiplices hoies, quoz malitia et iniquitate terra repleta erat. Sententias ergo
iudicij, sententias libet hic perpendere singularum personaz san ctæ trinitatis.

¶ De prima sententia illius iudicij, non permanebit spūs meus in homine in
eternū quia caro est, quod congruat persone patris. Cap. XV.

Dixitq; deus, Non permanebit spūs meus in homine in æternum, quia caro est.
Nimirū personæ illi, quæ dixerat (quod superius tractatū est) ecce Adam quæ
si unus ex nobis factus est, nunc ergo ne forte sumat etiam de ligno uitæ & ui-
uat in æternū, ipsi congruit dixisse, non permanebit spūs meus, id est à me fa-
ctus siue datus, in homine in æternū, deniq; priorem sententiā ista confirmat, & quodam
modo satis facit audientibus, quod uere sapienter & ualde utiliter obcluserit homini lignū
uitæ, ne uiueret in æternū. Ac si patenter dicat, Quid facerent homines, si uiuerent in æ-
ternum: quandoquidē propter longiusculam uitā (uerbi gratia, non gentoz aut octingen-
torum annoz) tam corrupti tamq; superbi sunt? Ergo (sicut tunc dixi) ne sumat de ligno
uitæ, & uiuat in æternū: ita & nunc dico, non permanebit spūs meus in homine in æternū
quia caro est, id est, quia corruptus est, immo & annos eius diminuam, ut non sit amplius
tot annoz, sed erunt anni centum, xx. annoz. ¶ Et quidē alij paucioribus annis uiixerunt
post diluuium, sed Moyses, qui scripsit hanc scripturā, huius fuit numeri quando mortu-
us est, scilicet centum, xx. annoz. Est & alia de hoc numero sententia, sed hæc potior uide-
tur. Sed nos proposito tenemur, & in huiusmodi immorari non possumus, presertim quia
alio in opere latius tractauimus. Ergo cui magis cōgruat hæc iudicij sententia, persona pa-
tris est. Nam ea quæ sequitur, nimirū personæ filij congruit, & hoc perpendere nobis dul-
ce ac delectabile est.

¶ De secunda sententia, videns deus poenituit eum quod hominem fecisset in ter-
ra & precauens in futurum, & tactus dolore cordis intrinsecus, delebo (inquit) ho-
minem quem creauit, quod persone congruat filij. Cap. XVI.

Videns autē deus, q; multa malitia hominū esset in terra, & cuncta cogitatio cor-
dis intenta esset ad malū omni tempore, poenituit eum q; hominem fecisset in
terra. Et precauens in futurū & tactus dolore cordis intrinsecus, delebo (inquit)
hominem quē creauit à facie terræ, ab homine usq; ad animantia, à reptili usq;
ad uolucres cæli, poenitet em̄ me fecisse eos. Hæc (inquā) sententia personæ filij magis
congruit, scilicet iudiciū facere de hominibus, quia filius hominis erat futurus, quæ admo-
dum in euāgelio dicit. Et potestatem dedit ei iudiciū facere, quia filius hominis est. ¶ Nō
em̄, quia nōdum erat factus ipse filius hominis, iccirco illud de hominibus facere iudiciū,
id est, diluuium inducere, minus illi cōgruit, cum certissime futurus esset filius hominis, iā
q; esset opus istud corām eo, sicut scriptū est. Ecce merces eius cū eo, & opus illius corām
eo. Similiter poenitentia siue baptismus poenitentia, quo baptizandus erat in forma serui
eandem poenitentia cōsummaturus, passione & morte crucis, nōne iam tunc erat corām
illo? Et languores atq; dolores nostros, quos ipse portaturus erat, uulnera, quibus uulneran-
dus erat proter iniquitates nostras, attritio, qua atterēdus erat propter scelera nostra: disci-
plina & liuor siue flagella & uibices, quibus sacratissimū corpus eius secandū erat, nōne iā
tunc erant corām illo. Si propheta, cū adhuc essent futura, quasi iam præterita uidit, & hæc
oia uerbis præteriti tēporis enunciauit. Vidimus eū, cōsyderauius eū, nec reputauimus eū
languores nostros tulit, dolores nostros portauit, uulneratus est, attritus est, liuore eius sa-
nati sumus: quanto magis corām illo erant præsentia, quāuis nōdum facta. ¶ Quod ergo
dicit scriptura, poenituit eū, q; hominem fecisset in terra, siue hoc dictū, poenitet em̄ me fe-
cisse eos, nimirū huic personæ cōgruit, scilicet filio, & recte hanc sententiam, tanq; prophē-
tiam, & sic dictū, poenitet em̄ me fecisse eos, ac si diceret, poenitentiam agam usq; ad mortē
rem, mortē autē crucis, quia feci eos, siue, uapulo, id est, certissime uapulabo, nō ob aliā cul-
pam meā, nisi quia feci eos, quod nimirum erit retribuere mala pro bonis. Propterea delebo
eos, scilicet & nunc istos præsentia diluuiū, & omnes impios futuro per ignem iudicio.
Propterea

Duplex snia
mortis in ho-
mine, una pa-
tris, alia filij

Anni homi-
nis, CXX,

Gene. 6.

Iohan. 7.
Passio Christi
corā illo fuit
ab æterno pæ-
uifa.

Esa. 40. 62

Esa. 73

Poenitet eū fe-
cisse hominē.

Philip. 2.

Propterea (inquam) quia uidelicet propter hoc ipsum iustam habeo potestatem facere iudicium, quia filius hominis sum: uel simul intelligendum est, & ab eis uel ab eorum similibus mortificatus. i. certissime mortificandus sum. ¶ Quid uero est, quod dicit scriptura, tactus dolore cordis intrinsecus? Quid est illud intrinsecus? Non enim est deus, ut homo cuius est corpus extrinsecus & anima intrinsecus. Ergo quod dictum est intrinsecus, illud secretum significat, de quo Apostolus ad Ephesios: Et illuminare (inquit) omnes quæ sit dispensatio sacramenti absconditi à seculis in deo, qui omnia creauit, innotescat principibus & potestatibus in cælestibus. Nam quia dolor ille, quo futurus erat dolens pro nobis, & quæ ipse quasi iam præsentem uidebat (ut iam dictum est) absconditus erat & angelis & hominibus recte dictum est, & tactus dolore cordis intrinsecus. ¶ Quid illud quoque est, quod dicit, & præcauens in futurum? Nimirum secundum eundem sensum idem est ac si diceret, prouidens ut dolor ipsius multum haberet fructum. Ad eandem prouisionem siue prouidentiam & illud pertinet, quod in Psalmo dicit. Quæ utilitas in carne mea, dum descendo in corrupti onem? Nisi enim & illo diluuiio deletum, & alijs multis miserijs repletum fuisset genus humanum, & nisi cito ceruicis nostræ redigerentur in lutum, quomodo susciperemus humilitatis Christi iugum, cum etiam nunc uix uexatio auditui det intellectum: quando homo natus ex muliere, breui uiuens tempore, repletus multis miserijs, & dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni.

Tactus dolore cordis intrinsecus

Ephe. 3.

Et præcauens in futurum.

Psalm. 29

Esa. 28

Iob. 14

Psalm. 29

Beteria sententia. Cunctis uidisset deus, dixit ad Noe, finis uniuersæ carnis uenit coram me, fac tibi archam, quod personæ congruat spiritus sancti.

Caput XVII.

A quæ sequuntur, cunctis uidisset deus terram esse corruptam, dixit ad Noe Finis uniuersæ carnis uenit coram me, fac tibi archam de lignis leuigatis, & cætera, inter quæ scriptum est, quia columba uenit ad eum ad uesperam portans ramum oliuæ uirentibus folijs in ore suo, nimirum personæ congruit spiritus sancti: ita ut iam hic ueraciter dicas illud Dauidicum: Misericordia & ueritas obuauerunt sibi, iustitia & pax osculate sunt. ¶ Denique spiritus sanctus, ipse est misericordia, sicut in Psalmo canimus: Deus meus misericordia mea: & dei filius ipse est ueritas, sicut ipse dixit, ego sum ueritas. Et quis nesciat, quia sicut ueritatis fuit, quod deus uiridens (ut iam dictum est) quod multa malitia hominum esset in terra. Delebo (inquit) hominem quem creauit, à facie terræ, ab homine usque ad animantia, à reptili usque ad uolucres cæli: ita & misericordiæ fuit, quod dixit ad Noe: Ponam fœdus meum tecum, & ingredieris archam tuam, & uxores filiorum tuorum tecum, & ex cunctis animalibus uniuersæ carnis bina induces in archam, ut uiuant tecum masculi sexus & femini, ut saluetur semen super uniuersam faciem uniuersæ terræ. ¶ Igitur tam uerbis quam factis in illo tanto negotio tam magni iudicij, Trinitas sese ostendit pariter & abscondit: & in cæteris huius agri, id est, sanctæ scripturæ, locis præcipuis idem speramus, quod thesaurus iste ab illis, qui pie querunt, sine dubio possit inueniri. Proinde sequamur, & uigilantibus oculis omnem, quoad possumus, locum perspiciamus ac scrutemur.

Gene. 6.

Gene. 8.

Psalm. 34

Spi. s. ipse est misericordia.

Psalm. 28.

Iohan. 14

Gene. 6.

Ibidem

Trinitas thesaurus in agro scripturæ absconditus

Be eo quod dixit deus, uenite igitur & descendamus & confundamus ibi linguas eorum, quia sic uox trinitatis, sicut & illud dictum pluraliter: Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est.

Ca. XVIII.

Descendit autem dominus, ut uideret ciuitatem & turrim quam ædificabant filij Adam, & dixit: Ecce unus est populus, & unum labium omnibus. Cœperuntque hoc facere, nec desisterunt à cogitationibus suis, donec eas opere compleuerant. Venite igitur descendamus & confundamus ibi linguam eorum. ¶ Et res uera sicut in præuagatione Adæ res acciderat tam magna, cui sese deberet opponere sancta Trinitas, ita & hic. Quale enim erat quod incendebant filij Adam, dicentes: Venite faciamus nobis ciuitatem & turrim, cuius culmen pertingat ad cælum? Nimirum eodem ausu superbiam decipiebantur, quo & ille deceptus est, ambiendo ut esset sicut deus, & ille agitabat eos, qui dixit in corde suo, ascendam super altitudinem nubium, similis ero altissimo. Propter eiusmodi superbiam, quam imitabantur, congrue scriptura denotat eos, nominans

Gene. 11.

Filij Adæ imitatoris superbiam

Esa. 14

Eminans